

Etiske Retningslinjer for Veiledningsrelasjoner

Arbeids- og læringsmiljøet ved AHO skal være trygt og inkluderende. Trakassering, rasisme og diskriminering skal ikke forekomme. Skolens etiske retningslinjer (<https://aho.no/no/ansatte/ansettelsesforhold/etiske-retningslinjer>) gjelder for alle ansatte (veiledere, studenter og ph.d.-kandidater) i alle faglige og sosiale situasjoner.

AHO skal gi studenter og doktorgradskandidater veiledning av høy kvalitet. Retningslinjene for veiledning gjelder for alle utdanningsnivåer, fra grunnutdanning til ph.d., og bruker «student» som fellesbetegnelse for alle studenter, stipendiater og andre som blir faglig veiledet, og begrepet «veileder» om både lærer, sensor, veileder og annen faglig veiledning,

Studentene skal informeres om de etiske retningslinjene ved studiestart. Forholdet mellom veileder og student skal være preget av respekt, profesjonalitet, omsorg, diskresjon, lojalitet, redelighet og samarbeid.

RETNINGSLINJER

Felles ansvar

Veilederen og studenten eller kandidaten skal vise respekt for hverandre og har begge et ansvar for å bidra til en faglig dialog. De skal ikke utføre handlinger eller komme med uttalelser som kan virke diskriminerende eller krenkende for den andres integritet eller verdighet. Veileder må være særlig oppmerksom.

Asymmetri

Maktforholdet mellom veileder og student vil være asymmetrisk, og veileder har et særlig ansvar for at undervisning og veiledning skjer i overensstemmelse med de etiske retningslinjene. Veilederen skal ikke bruke sin faglige kunnskap og autoritet til å krenke eller undertrykke, eller til å vinne faglige eller personlige fordeler på bekostning av studenten/kandidaten.

Studenten/kandidaten har rett til å ta opp forhold som de mener er problematiske, jf pkt om konfliktforebygging nedenfor. Studenter skal ikke oppleve gjengjeldelse når de bruker sin rett. På grunn av denne asymmetrien burde veileder gjøre en særlig innsats for å legge til rette for konstruktive, faglige dialoger.

Habilitet

Veilederen og studenten skal ha et profesjonelt forhold, og de skal ikke ha relasjoner som strider mot denne profesjonaliteten. Veilederen har et særskilt ansvar for ikke å sette studenten i en sårbar situasjon og/eller utnytte en slik situasjon.

Habilitetsreglene i forvaltningsloven (url) gjelder også for veiledningsforhold. Veilederen og kandidaten kan for eksempel ikke være i nær familie, ha en seksuell relasjon eller ha en så nær personlig tilknytning til hverandre at veilederen kan være inhabil. Veilederen og kandidaten skal være åpne om andre forhold som kan påvirke veiledningen og bidra til håndteringen av disse. Ved spørsmål om habilitet kan studieveileder eller instituttleder kontaktes.

FORPLIKTELSER

Tillit

Veileder skal utvise forsiktighet og diskresjon ved omtale av kolleger og andre veiledere, samt unngå å diskutere private omstendigheter. Veilederen bør være åpen og lydhør for personlige forhold hos studenten som kan ha betydning for veiledningsrelasjonen, og henvise videre ved behov (som f.eks SiOs helsetjenester).

Rederlighet

Dersom veileder ønsker å bruke studentens materiale eller resultater i egen forskning eller kunstnerisk virksomhet, skal det innhentes tillatelse fra studenten på forhånd, og fagets normer for kreditering skal følges. Det samme gjelder studenters bruk av veileders materiale og forskning.

Veileder og studenter skal opptre i tråd med god skikk for henvisning og medforfatterskap slik dette beskrives i nasjonale forskningsetiske retningslinjer (nesh.no & sikt.no) og i Vancouver-reglene (<https://www.forskningsetikk.no/ressurser/fbib/lover-retningslinjer/vancouveranbefalingene/>) (pdf).

Konfliktforebygging

Dersom samarbeidet vanskeliggjøres av faglige eller personlige uoverensstemmelser har begge parter et ansvar for å forsøke å finne løsninger. Hvis konflikten ikke lar seg løse internt mellom de involverte parter kan partene henvende seg til en tredjepart, i følgende rekkefølge:

- Studenter kan henvende seg til studierådgiver, instituttleder, student-tillitsvalgt eller verneombud (<https://aho.no/no/node/8735>).
- Ph.d.-kandidater som ikke er ansatt ved AHO kan henvende seg til den som er ansvarlig for programmet og ph.d.-kandidater ansatt ved AHO kan henvende seg til instituttleder, tillitsvalgt eller verneombud.
- Veiledere kan henvende seg til instituttleder eller til den som er ansvarlig for programmet.

Opphør av veiledningsforhold

Dersom veiledningsforholdet av ulike grunner avsluttes før avtalt tid, plikter både veileder og student å bidra til at dette skjer på en ryddig måte. Veileder kan normalt ikke fratre før ny veileder er oppnevnt, men ved behov kan en midlertidig veileder brukes. Beslutning om at veiledningsforholdet opphører, tas av instituttleder for bachelor- og masterstudenter og på ph.d. nivå tas beslutningen av PhD Program Styret, etter forslag fra instituttleder og leder av PhD Programmet.